

23. april 2010

UPA 2010/128

Nunap tunisassiorsinnaanerata qaffassarnissaa siunertaralugu aalisartut, piniartut allallu akissarsiakiffiusuni sulisartut siunissami inuussutissarsiutinut iluanaarnarnerusunut ikaarsaariarnissaannut kajumissuseqarnerulersinniarlugit politikikkut suut suliniutigineqartariaqarnersut pillugit apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasorta Niels Thomsen, Demokraatit)

Akissuteqaat

(Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalackersuisoq Ove Karl Berthelsen)

Siunissami suliffissaarunnissamut aarlerinartorsiortinneqarnerusut qanoq ilisukkut innuttaasuni ilinniaqqinnissamut piginnaangorsarnissamullu periarfissanik atorluaanerunissamut iluaquserneqarsinnaaneri pillugu oqallisissiaq Niels Thomsenip saqqummiussaa soqutiginarpoq.

Naalackersuisut suliffissaqartitsiniarnikkut politikkami sakkussaqarput, ineriartorneq immiini siunertaqanngitsumik ineriartornerani suliffissaqartitsiniarnermi sunniutaasinnaasunik siunertaqartumik ineriartortinneqarsimasut, assersuutigalugu sulisartut nunaqavissut piginnaasanik amigaateqarnerinut atatillugu, kiisalu innuttaasut suliffissaqartitsiniarnermi sapinngisamik eqeersimaartuutinnissaannut atatillugu.

Ullumikkut suliniuteqartoqarpoq piniartunut aalisartunullu immikkut attuumassuteqartunik, aammattaarli atuaqqinnissamut piginnaangorsarnissamullu ataatsimut isiginnittumik periarfissat arlallit pigineqarlutik, soorlu takornarianik angalatitsineq, akiliisitsilluni aallaaniartitsinerit, aalisariartitsinerit assigisaallu. Ullumikkut piniartutut aalisartutulluunniit tunuliaquteqaraanni sammisaqarfinnut suliaqarfinnullu allanut ikaarsariaaanni ilinniarsimannigitsutut naatsorsuutiginnittoqartarpoq. Uffa suliaqarfigisimasami ukiorpassuarni misilittagaqarsimagaluarluni.

Taamaammat Naalackersuisut aalisarneq piniarnerlu aningaasarsiornikkut isumannaannerusumik ingerlalernissaat siunniuppaat, pilersuinikkut qulakkeerinnissutit, neriniartarfiillu kalaallit nerisassaataannik atorluaanerulernissaannut suliniuteqartoqarluni. Piniartut aalisartullu oqaatsitigut piginnaasaat eqqarsaatigalugu Naalackersuisut pingaartippaat, suliniutaasinnaasutut periarfissanik sukumiisumik pilersitsinissaq, tamatumalu kingunerissagaa inuit tamakku atuarteqqinneqarnermikkut inuussutissarsiornermut allamut ikaarsaariarnissaminnut piumassuseqalersillugit. Naalackersuisut eqqumaffigaat oqaatsitigut piginnaasat inunnut ataasiakkaanut atuartitseqqinnermut peqataanissaminnut aporfissatut nangaassutigisaraat, pingaartumik inuit tamakku kalaallisuinnaq oqaaseqartuugunik.

Piareersarfiit Naalackersuisut Ilinniartitaanermi Pilersaarutaannut ilaapput, kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat ataatsimoorullugu aningaasalersugaat. Tassani tunngavigineqarpoq inuit ataasiakkaat suliffeqalernissamut ilinniarfeqalernissamullu

atatillugu ilitsersorneqarsinnaassallutillu piginnaangorsarneqarsinnaallutik sumiiffimmi ataatsimi – Piareersarfinni.

Ilinniarnermi ilaatinneqarput kalaallit, danskit tuluillu oqaasiinik kiisalu matematikkimik nalinginnaasumik piginnaangorsarneqarneq, nuna tamakkerlugu misilitsinnermik kinguneqartumik. Sannavinni/saffiorfinni suliaqarfiit, oqaloqatigiinnerit il.il. aqutugalugit inuttut piginnaasanik inerisaaneq kiisalu ilinniartut Meeqqat Atuarfianni Soraarummeernissaq siunertaralugu ilinniartitsineq. Ilinniartinneqarneq naammassereerpat atuartut ataasiakkaat ilinniarnertuunngorniarmut imaluunniit inuussutissarsiornermi atuarfinnut ingerlaqqissinnaapput.

”Ilinniarsimangitsunik piginnaangorsaanermut Pilersaarutip” Kalaallit Nunaat tamakkerlugu brancheskoleni sapaatit akunnerini 3-10 pikkorissarnissamut neqeroorfigineqartarput, pingaartumik inuussutissarsiorfinni siuarsimasuni. Ullumikkut ilaatigut makku iluini pikkorissarnissat neqeroorutigineqartarput; aatsitassarsiorneq, imarsiorneq, takornariartitsineq, kingullermi outfitterinngorniarneq immikkut aallussiffigalugu allarpassuillu. Piniartunut Aalisartunullu Ilinniarmut Ummannamiittumi ilinniartut inuussutissarsiutimik imminut akilersinnaanerunissaannut ilinniartinneqarsinnaapput, ilaatigut piniakkat atorluarniarnerunerisigut kiisalu piniutit nutaat piniariaatsillu nutaat ineriartortinnerisigut. Pikkorissarnerit ataatsimut isigalugit ima pilersarusiugaapput, pikkorissarnerit tamatigoornerusumik imarisamikkullu suliaqarfisigut tunnganerutinneqarlutik.

2010-mi maajip qiteqqunnerani innuttaasuni piginnaasat eqqortut nalilersorneqarnissaat pillugu pilersaarut aallartinneqassaaq. Pilersaarutip siunertaraa piviusunik piginnaasaqarnermut nalilersuinermit najoqqutassat Kalaallit Nunaanni pissutsinut tulluarsakkat ineriartortinneqanissaat misilinneqarnissaallu. Piviusumik piginnaasaqarnerit ima nassuiarneqarsinnaapput: *Inuup piginnaasai, ilisimasai piginnaanerilu ataatsimoortut, sumi qanorluunniit pissarsiarineqarsimaneri apeqqutaatinnagit*. Taamaalilluni matumani apeqqutaanngilaq ilisimasat piginnaasallu sumi pissarsiarisimanerlugit, kisiannili ilinniarsimagaanni, taamaattumillu ilinniarsimagaanni uppersaaserneqarsinnaalluni: Taama naliliineq inunntut ataasiakkaanut kaammattuutaqaataasinnaasoq, ilinniaqqinnissamullu imaluunniit suliffittaqqinnissamut kaammattuinermit tunngaviliisinnaasut.

2010-p qiteqqunnerani ”Aatsitassarsiornermi piginnaanernik ineriartortitsinermit ilisimasanik ilisimatusarfik” Sisimiuni ammarneqassaaq. Ilisimatusarfiup ilaatigut piginnaasanik pisariaqartitsinini, pikkorissartitsinissanut ineriartortitsinermit kiisalu ilisimasat brancheskolenuk allanut susasaqartunut siammartitassaminnik suliffeqarfinnit aatsitassarsiornermik sammisaqartunit pissarsiarisinnaavaat ilisimasatillu nutarterlugit, aatsitassarsiornermik sammisaqarfinnut sulisussanik aamma ilinniartitsisartoq.

Tamakku saniatigut Naalackersuisut suliniutigaat, ukiuni takkuttussani sulisunik ilinniarsimasunik pisariaqartitsineq, pingaartumik inuussutissarsiutinut siuariartorfiusunut atatillugu, inersimasunik ilinniartitsinermit pioreersumut atorluanerunissamut siunniuffiusariaqartoq. Inersimasunik ilinniartitsinerup annertunerusumik atorneratigut piginnaasaqarfiit misilittakkallu pissarsiarineqalersimasat suliffeqarfinnut iluaqutaasinnaammata, ilutigitillugulu ilinniartuq imaaliannaq suliffissaqartitsiniarnermut attuumassuteqalernikkut attaveqalerluni.

Naalakkersuisut Ilinniartitaanermut Pilersaarutaata 2006-imeersup ilinniarsimanngitsut ukiuni 2006-2013 siunniussatut salliutinneqartussatut toqqarpaat. Suliffissaaleqinerup annikillisinnissaa siunniunneqarpoq, inuussutissarsiorfinnullu ineriartorfiusunut sulisussaqrneq qulakkiissallugu. Siunissami ukiuni tamanna aamma aalluttariaqarparput, akissarsiakitsut immikkut eqqumaffigalugit qitiutillugit, soorlu piniartut aalisartullu.

Taama oqaaseqarlunga Naalakkersuisut soqutiginaartumik oqallinnissaq qilanaaraat.